А. Ф. Соколенко,

к. е. н., доцент, доцент кафедри бізнес-економіки та адміністрування,
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, м. Суми,
ORCID ID: 0000-0002-4608-8963

DOI: 10.32702/2306-6806.2020.5.143

АКТИВИ ТА ПАСИВИ У БІЗНЕС-ПРОЦЕСАХ КЕРУЮЧОЇ КОМПАНІЇ У СФЕРІ ЖКГ

L. Sokolenko,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Business-Economic
and Administration, Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko

ASSETS AND LIABILITIES IN THE BUSINESS PROCESSES OF A HOUSING AND UTILITY MANAGEMENT COMPANY

Якість розкриття інформації керуючою компанією у сфері ЖКГ залежить від дієвості побудованої системи бухгалтерського обліку. Вона має забезпечувати повноцінну фіксацію та аналітичне розкриття всіх аспектів господарських операцій її діяльності. Представлене дослідження спрямовано на ідентифікацію об'єктів активів та пасивів, пов'язаних з бізнес-процесами керуючої компанії у сфері ЖКГ, для встановлення подальших векторів організації бухгалтерського обліку таких бізнес-процесів у цифровому середовищі. В результаті дослідження обґрунтовано склад об'єктів бухгалтерського обліку в контексті господарських операцій керуючої компанії за окремими бізнес-процесами. Крім того, продемонстровано доцільний перелік довідників та шаблонів як елементів організації бухгалтерського обліку таких компаній в умовах його цифровізації, що дозволить удосконалити систему інформаційно-облікової підтримки ухвалення управлінських рішень у діяльності керуючої компанії у сфері ЖКГ.

Introduction. There is a need for conceptually different business-model for housing and utility companies. They have to be competitive not only in quality but also in terms of meeting the communication needs of clients. Full disclosure of their information on their activity is essential according to the individual information requests. These requests relate to the billing and the volume of utility services, and it's pricing. Management companies should fully disclose information not only through formal financial statements. The quality of disclosure will depend directly on the effectiveness of the accounting system. Such a system should ensure complete recording and analytical disclosure of all aspects of economic operations of the management company. The use of a process approach in the housing and utility companies' activities is predictable, because such companies have diverse customer service processes (from providing simple housing and utilities services to financial operations). This approach allow accountants to create and continually improve the system of information and analytical support for managerial decision-making. Purpose. The purpose of the article is to identify the assets and liabilities related with the business processes of the housing and utility management company for determination the further vectors of accounting for each business process in the digital environment. Results. The study demonstrates the composition of accounting objects in the context of management company's procedures according to its business processes. In addition, a reasonable list of catalogs and templates as elements of accounting organization of such companies in terms of its digitalization. Conclusions. These results will allow improving the system of information and accounting support of managerial decision-making in housing and utility management company. At the same time, these objects have been outlined by groups of assets and liabilities for determination the impact of business processes for company's financial state changing. The division of accounting assets into groups of assets and liabilities allows us to determine the impact of business processes on the liquidity of the management company.

Ключові слова: активи, пасиви, керуючі компанії у сфері ЖКГ, бізнес-процеси, фінансова звітність.
Key words: assets, liabilities, housing and utility management company, business processes, financial statements.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Соціальна орієнтованість діяльності управляючих компаній у сфері ЖКГ визначає важливість побудови системи бухгалтерського обліку, яка б забезпечувала прозоре та якісне розкриття інформації про їх

діяльність, адже серед стейкхолдерів такої компанії, найважливішими є споживачі житлово-комунальних послуг. З іншого боку, важливість розкриття такої інформації для держави та органів місцевого самоврядування пояснюється тим, що якість надання житлово-

Таблиця 1. Активи та пасиви за бізнес-процесом "Підтримка функціонування та розвитку матеріально-технічної бази"

Об'єкти бухгалтерського обліку	Господарські операції бізнес-процесу, пов'язані з об'єктом обліку
АКТИВИ	
<i>I. Необоротні активи</i>	
Незавершені капітальні інвестиції	Придбання та монтаж основних засобів та ІНМА, реконструкція, модернізація, дообладнання
Основні засоби	Введення в експлуатацію об'єктів матеріально-технічної бази керуючої компанії
<i>II. Оборотні активи</i>	
Запаси	Придбання, зберігання та використання запасів для експлуатації матеріально-технічної бази
Гроші та їх еквіваленти	Надходження та вибуття грошей та їх еквівалентів у результатів розрахунків при придбанні (реалізації) об'єктів матеріально-технічної бази
Витрати майбутніх періодів	Сплата коштів за обслуговування об'єктів матеріально-технічної бази, що відбуватиметься в наступних періодах
ПАСИВИ	
<i>I. Власний капітал</i>	
Капітал у дооцінках	Дооцінка або уцінка раніше дооцінених об'єктів матеріально-технічної бази компанії
Додатковий капітал	Безоплатне надходження необоротних активів, які формують матеріально-технічну базу компанії
<i>II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення</i>	
Довгострокові забезпечення	Створення та використання довгострокових (понад рік) забезпечень під планові капітальні ремонти матеріально-технічної бази
Цільове фінансування	Отримання об'єктів матеріально-технічної бази та комунальної інфраструктури за договорами концесії
<i>III. Поточні зобов'язання і забезпечення</i>	
Поточна кредиторська заборгованість за:	
Товари, роботи, послуги	Визнання та погашення заборгованості перед постачальниками об'єктів матеріально-технічної бази та запасів для її експлуатації, а також підрядниками – за її обслуговування
Розрахунками з бюджетом	Визнання податкових зобов'язань з ПДВ при придбанні об'єктів матеріально-технічної бази та їх обслуговуванні, нарахування митних платежів (при імпорті обладнання)
Розрахунками зі страхування	Нарахування заробітної плати та ЄСВ працівникам, що здійснюють обслуговування об'єктів матеріально-технічної бази, відповідають за її збереження
Розрахунками з оплати праці	
Поточні забезпечення	Створення та використання поточних (у межах року) забезпечень під планові капітальні ремонти матеріально-технічної бази

комунальних послуг та їх доступність за ціною є невід'ємною частиною нормального функціонування домогосподарств та забезпечення добробуту населення.

Маємо нині вести мову про концептуально іншу поведінку керуючих компаній на ринку житлово-комунальних послуг, адже вони мають бути конкурентоспроможними не тільки за якістю, проте й а рівнем задоволення потреб клієнтів у системі комунікації. В цьому випадку переважного значення набуває саме повноцінне розкриття інформації, яка повинна відповідати індивідуальним інформаційним запитам споживачів. Як правило, вони стосуються стану розрахунків та обсягів надання пакетів житлово-комунальних послуг, а також ціноутворення на них. Керуючі компанії повинні в повній мірі розкривати інформацію не тільки через систему своєї формальної звітності (фінансової, податкової та іншої). Якість розкриття інформації напряму залежатиме від дієвості побудованої системи бухгалтерського обліку. Така система має забезпечувати повноцінну фіксацію та аналітичне розкриття всіх аспектів господарських операцій діяльності керуючої компанії у сфері ЖКГ, що зумовлює актуальність представленого дослідження.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Особливу увагу для цілей даного дослідження ми приділимо працям ряду вчених і дослідників, серед яких Дерій В.А., Гуменна-Дерій М.В. [1], Іванченко Н.О., Карпець О.А. [2], Сорока А.М. [8], Павлова В.А. та О.А. Паршина [6], А.І. Чернобай та О.І. Думи [9]. Зокрема, останні відзначають: "Високий рівень динамічності зовніш-

нього середовища суттєво впливає на бізнес-процеси кожного підприємства. За таких умов доцільним є формування цілісної системи управління, в основу якої мають бути покладені принципи адаптації бізнес-процесів до умов зовнішнього середовища, що дозволить реалізувати основні бізнес-цілі підприємства" [6]. На їх думку, це сприятиме системному формуванню управлінських рішень щодо адміністрування бізнес-процесів, враховуючи галузеві особливості діяльності підприємства. Тому вимагає обґрунтування підхід до ідентифікації об'єктів бухгалтерського обліку у керуючих компаніях сфери ЖКГ на основі визначення її основних бізнес-процесів.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є ідентифікація об'єктів активів та пасивів, пов'язаних з бізнес-процесами керуючої компанії у сфері ЖКГ, для встановлення подальших векторів організації бухгалтерського обліку таких бізнес-процесів у цифровому середовищі.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Об'єкти бухгалтерського обліку класично структуровані на об'єкти активів та пасивів, тобто на об'єкти майна (в тому числі необоротних активів, оборотних активів, до яких також належать розрахунки та грошові кошти), а також джерела їх утворення. Проте залучення цих об'єктів до різних бізнес-процесів, наприклад, до обслуговування клієнтів або забезпечення операційних потреб керуючої компанії, є неоднаковим і з різною

Таблиця 2. Активи та пасиви за бізнес-процесом "Підтримка функціонування та розвитку онлайн-платформи"

Об'єкти бухгалтерського обліку	Господарські операції бізнес-процесу, пов'язані з об'єктом обліку
АКТИВИ	
<i>I. Необоротні активи</i>	
Незавершені капітальні інвестиції	Придбання та розробка програмних продуктів, модулів та онлайн-платформ
Нематеріальні активи	Введення в експлуатацію програмних продуктів, модулів та онлайн-платформ, що використовуються для обслуговування споживачів
Основні засоби	Введення в експлуатацію матеріально-технічної бази (комп'ютерного обладнання та серверів, телекомунікаційних систем), що підтримує функціонування онлайн-платформи
<i>II. Оборотні активи</i>	
Гроші та їх еквіваленти	Надходження та вибуття грошей та їх еквівалентів в результаті розрахунків при придбанні та обслуговуванні програмних продуктів та онлайн-платформ
Витрати майбутніх періодів	Сплата коштів за обслуговування програмних продуктів та онлайн-платформ, розміщення серверів та підписки на «хмарні» сервіси та сховища
ПАСИВИ	
<i>I. Власний капітал</i>	
Капітал у дооцінках	Дооцінка або уцінка раніше дооцінених об'єктів нематеріальних активів, що обслуговують бізнес-процес
<i>II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення</i>	
Довгострокові забезпечення	Створення та використання довгострокових (понад рік) забезпечень під планову модернізацію комп'ютерного обладнання та серверів, програмних продуктів та онлайн-платформ
<i>III. Поточні зобов'язання і забезпечення</i>	
Поточна кредиторська заборгованість за:	
Товари, роботи, послуги	Визнання та погашення заборгованості перед постачальниками комп'ютерного обладнання та серверів, програмних продуктів та послуг онлайн-платформ, а також підрядниками – за їх обслуговування
Розрахунками з бюджетом	Визнання податкових зобов'язань з ПДВ при придбанні комп'ютерного обладнання та серверів, програмних продуктів та послуг онлайн-платформ, їх обслуговування, нарахування митних платежів (при імпорті комп'ютерного обладнання)
Розрахунками зі страхування	Нарахування заробітної плати та ЄСВ працівникам, що здійснюють підтримку функціонування та розвиток онлайн-платформи
Розрахунками з оплати праці	
Поточні забезпечення	Створення та використання поточних (в межах року) забезпечень під планову модернізацію комп'ютерного обладнання та серверів, програмних продуктів та онлайн-платформ

інтенсивністю дозволяє генерувати потоки доходів компанії. Відповідно, у випадку, коли цілями системи управління стає контроль рентабельності використання окремих об'єктів майна, доцільним стає також налагодження такої системи об'єктів бухгалтерського обліку та відповідних аналітичних вимірів фіксації бухгалтерської інформації, яка б дозволяла стежити за тим, скільки прибутку генерує на кожному бізнес-процесі окремий матеріально-технічний об'єкт. Наразі зараз це є неможливим із використанням усталених підходів до фіксації облікової інформації. Крім того, в умовах притаманних ризиків та слабких сторін діяльності керуючих компаній у сфері ЖКГ та нестабільності національної економіки важливого значення набуває контроль за рівнем ліквідності такої компанії. Серед виділених нами раніше ризикових сторін ЖКГ [7] відносяться постійне зростання та неконтрольованість заборгованості населення за спожиті житлово-комунальні послуги. У зв'язку з цим компанії можуть зазнати загроз зниження ліквідності їх діяльності. А це в короткостроковій перспективі не дозволяє формувати фонди та засоби фінансування не тільки оновлення матеріально-технічної бази, а й забезпечення поточних потреб обслуговування житлового фонду та комунальної інфраструктури, що неминуче знизить рівень якості житлово-комунальних послуг, які надаються споживачам.

Вважаємо, що використання процесного підходу в діяльності керуючих компаній ЖКГ є неминучим, адже особливостями діяльності таких компаній є різноманітні процеси обслуговування клієнтів, починаючи від забезпечення надання простих житлово-комунальних послуг

і закінчуючи фінансово-розрахунковими операціями. На нашу думку, використання цього підходу дозволить фахівцям з бухгалтерського обліку створити та постійно поліпшувати систему інформаційно-аналітичної підтримки ухвалення управлінських рішень. Водночас структурування діяльності компанії за бізнес-процесами дозволяє абстрагуватися від сторонніх впливів на них, диференціювати інформаційні потоки до осіб, відповідальних за окремі ділянки бізнес-процесів.

Проте на практиці найбільш складним завданням є опис бізнес процесів тобто найважливіших аспектів бізнесу, які генерують доходи прямо (наприклад, надання житлово-комунальних послуг) або становлять базис подальшого створення клієнтської цінності (наприклад, дозволяють формувати фонди поліпшення діяльності компанії).

По суті, формування та впровадження бізнес-процесного підходу засноване на принципах економного використання ресурсів, як матеріальних, так і трудових, та концентрації зусиль компанії на основних цілях в окремих бізнес-процесах. Зауважимо, що це вимагає переосмислення існуючих підходів до організації та ведення бухгалтерського обліку господарських операцій, базуючись на бізнес-процесах. Наприклад, нагальним є завдання ідентифікації бізнес-процесів та конкретизація їх зв'язків із системою бухгалтерського обліку, адже і в плані рахунків, і у формалізованих формах фінансової звітності ми бачимо лише групи об'єктів бухгалтерського обліку, структуровані за їх властивостями (необоротні та оборотні активи, власний капітал та зобов'язання). Дійсно, вони включають необоротні активи у вигляді матеріально-технічної бази, використо-

**Таблиця 3. Активи та пасиви за бізнес-процесом
"Робота з постачальниками і підрядниками"**

Об'єкти бухгалтерського обліку	Господарські операції бізнес-процесу, пов'язані з об'єктом обліку
АКТИВИ	
I. Необоротні активи	
Нематеріальні активи	Необоротні активи, задіяні за бізнес-процесами: «Підтримка функціонування та розвитку матеріально-технічної бази»; «Підтримка функціонування та розвитку онлайн-платформи»
Незавершені капітальні інвестиції	
Основні засоби	
II. Оборотні активи	
Запаси	Запаси, задіяні за бізнес-процесами: «Підтримка функціонування та розвитку матеріально-технічної бази»; «Підтримка функціонування та розвитку онлайн-платформи», а також «Надання послуг»
Дебіторська заборгованість за розрахунками: За виданими авансами	Перерахування попередньої оплати: – постачальникам об'єктів матеріально-технічної бази та запасів для її експлуатації, а також підрядникам – за її обслуговування; – постачальникам послуг та виконавцями робіт, надання яких споживачам адмініструється керуючою компанією
Гроші та їх еквіваленти	Надходження та вибуття грошей та їх еквівалентів в результаті розрахунків з постачальниками та підрядниками, погашення податкових платежів, пов'язаних з такими розрахунками
Витрати майбутніх періодів	Сплата коштів за послуги обслуговування об'єктів матеріально-технічної бази, комп'ютерної техніки, серверів, підписки «хмарних» сервісів, що відбуватиметься в наступних періодах (диференційовано за пов'язаними бізнес-процесами «Підтримка функціонування та розвитку матеріально-технічної бази»; «Підтримка функціонування та розвитку онлайн-платформи»)
ПАСИВИ	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	
Інші довгострокові зобов'язання	Визнання та погашення заборгованості за договорами постачання та підряду, за якими виплати очікуються у термін понад рік
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	
Поточна кредиторська заборгованість за:	
Довгостроковими зобов'язаннями	Визнання та погашення поточної частини довгострокової заборгованості за договорами постачання та підряду
Товари, роботи, послуги	Визнання та погашення заборгованості перед: – постачальниками об'єктів матеріально-технічної бази та запасів для її експлуатації, а також підрядниками – за її обслуговування; – постачальниками послуг та виконавцями робіт, надання яких споживачам адмініструється керуючою компанією
Розрахунками з бюджетом	Визнання податкових зобов'язань з ПДВ при придбанні товарів, робіт та послуг, нарахування митних платежів (при імпорті обладнання та запасів)

уваної для надання житлово-комунальних послуг, оборотні активи у вигляді запасів, розрахунків зі споживачами послуг, а також грошові кошти. Проте все це майно компанії залучено у різні бізнес-процеси, які є певною логічною послідовністю дій, направлених на виконання завдань бізнес-процесу, що необхідно враховувати при побудові системи аналітичних рахунків та, відповідно, при описі характеристик різних об'єктів бухгалтерського обліку.

Зауважимо також, що належна організація та обліково-інформаційна підтримка бізнес-процесу може не тільки підвищити його результативність, проте, й поліпшити обмін інформацією в межах бізнес-процесу та зі стейкхолдерами компанії, знижуючи ризики несвоєчасних та помилкових рішень та дій у діяльності керуючої компанії у сфері ЖКГ. Адже долучені до окремих бізнес-процесів матеріально-технічні, трудові та інформаційні ресурси будуть локалізовані та акумулюватимуть корисність створюваного ними продукту, послуги чи іншого ефекту в одному бізнес-процесі.

А.І. Чернобай та О.І. Дума визначають бізнес-процеси як "цілісні підсистеми, та якими можна керувати у відносній незалежності від стану та поведінки інших підсистем підприємства" [9]. Дотримуємось їх думки, що "ієрархія бізнес-процесів не обмежується двома рівнями і може бути розширена аж до рівня окремої операції. Але із переходом на кожен наступний рівень втрачається універсальність схеми та зростає спеціалізація під окрему галузь чи вид діяльності" [9].

За словами Р.Е. Острроверхої, "вплив методології на організацію обліку полягає у тому, що прийоми, методи і способи збирання, обробки та узагальнення інформації потрібно адаптувати до специфіки кожного об'єкта господарювання, а також до інформаційних потреб користувачів. <...> Суть шляхів удосконалення реєстрів обліку полягає в їхньому адаптуванні до потреб сучасного менеджменту в інформації з високим рівнем аналітичності, що всебічно характеризує об'єкт обліку" [5]. Саме тому формування якісної управлінської інформації на рівні окремої керуючої компанії у сфері ЖКГ вимагає виокремлення об'єктів бухгалтерського обліку у розрізі бізнес-процесів, пов'язаних з їх виникненням. Для цілей більш систематизованого розгляду таких об'єктів нами використано структуру форм фінансової звітності, затверджених у Додатку І Національного стандарту (положенні) бухгалтерського обліку "Загальні вимоги до фінансової звітності" [4]. Це дозволило виокремити об'єкти бухгалтерського обліку, які пов'язані з господарськими операціями на кожному бізнес-процесі. Водночас розмежовано ці об'єкти для окреслення значення бізнес-процесів для зміни активів та пасивів (за їх групами). Поділ об'єктів бухгалтерського обліку за групами активів та пасивів дозволяє визначити вплив бізнес-процесів на стан ліквідності керуючої компанії.

У бізнес-процесі "Підтримка функціонування та розвитку матеріально-технічної бази" основними обліковими об'єктами є об'єкти основних засобів та інші

Таблиця 4. Активи та пасиви за бізнес-процесом "Робота зі споживачами"

Об'єкти бухгалтерського обліку	Господарські операції бізнес-процесу, пов'язані з об'єктом обліку	
	Бізнес-процес «Надання послуг»	Бізнес-процес «Супровід фінансових операцій»
АКТИВИ		
<i>I. Необоротні активи</i>		
Нематеріальні активи (знос)	Використання програмного забезпечення, комп'ютерного обладнання, серверів, онлайн-платформ для обслуговування споживачів	X
Основні засоби (знос)	Використання матеріально-технічної бази для надання послуг споживачам	X
Довгострокова дебіторська заборгованість	Визнання та погашення відстроченої дебіторської заборгованості, за якою укладено додаткові угоди зі споживачами	
<i>II. Оборотні активи</i>		
Запаси	Використання запасів для надання послуг споживачам	X
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги – в т.ч. Резерв сумнівних боргів	Визнання заборгованості споживачів за надані послуги	Погашення заборгованості споживачів за надані послуги
Гроші та їх еквіваленти	Нарахування резерву сумнівних боргів та списання безнадійної заборгованості споживачів за надані послуги	X
	Надходження та вибуття грошей та їх еквівалентів в результаті розрахунків зі споживачами за надані послуги та обслуговування фінансових операцій споживачів	
ПАСИВИ		
<i>II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення</i>		
Довгострокові забезпечення	Створення та використання довгострокових (понад рік) забезпечень під виконання гарантійних ремонтів житлового фонду та комунальної інфраструктури	X
<i>III. Поточні зобов'язання і забезпечення</i>		
Поточна кредиторська заборгованість за:		
Розрахунками з бюджетом	Визнання податкових зобов'язань з ПДВ при поставці послуг керуючою компанією споживачам	Погашення податкових зобов'язань за основною діяльністю
Розрахунками зі страхування	Нарахування заробітної плати та ЄСВ працівникам, що організовують надання послуг та виконання робіт для споживачів	
Розрахунками з оплати праці		
Поточні забезпечення	Створення та використання поточних (в межах року) забезпечень під виконання гарантійних ремонтів житлового фонду та комунальної інфраструктури	X
Доходи майбутніх періодів	Отримання оплати споживачами за пакети послуг, надання яких заплановано на наступні періоди	

необоротні матеріальні активи. Сюди ж віднесено капітальні інвестиції та забезпечення витрат, пов'язаних з операціями та процедурами підтримки матеріально-технічної бази. Ізмалов Я.О., визначаючи серед основних напрямів досягнення мети моделі інвестиційно-інноваційного розвитку України "оновлення основних засобів підприємств <...>, жилого та нежилого фондів тощо; впровадження передових інноваційних та ресурсозберігаючих технологій" [3], наголошує на важливості удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення, для чого він визначає та обґрунтовує коло "основних об'єктів у системі бухгалтерського обліку, через які має відбуватись інвестиційно-інноваційний розвиток економіки України" [3].

Такий підхід дозволяє виокремлювати капітальні інвестиції та витрати на підтримку функціонування та розвиток матеріально-технічної бази. А це сприяє визначенню об'єктів виникнення витрат та калькулювати собівартість окремих видів сервісно-технічних послуг (табл. 1).

Сходим за складом об'єктів бухгалтерського обліку є бізнес-процес "Підтримка функціонування та розвитку онлайн-платформи". Використання онлайн-платформи вимагає не тільки виокремлення комп'ютерно-апаратних комплексів, достатньо містких серверів для формування масивів даних та взаємодії зі споживачами. Це вимагає розробки власного або використання ліцензованого програмного забезпечення, формування баз даних, отже, в обліку об'єкти будуть структуровані для виокремлення операції

Рис. 1. Вплив бізнес-процесів на елементи організації об'єктів бухгалтерського обліку діяльності керуючої компанії у сфері ЖКГ

Джерело: власна розробка втора.

із ними. Використання спеціалізованих програмних продуктів та платформ "хмарних" сервісів також визначатимуть розрахунки керуючої компанії, які слід контролювати та встановлювати напрями оптимізації. Крім того, виникають пов'язані з цим витрати на дослідження та розробку, витрати капітального характеру на модернізацію онлайн-платформи, а також витрати на інформаційну та комп'ютерну підтримку та обслуговування її роботи (табл. 2).

Робота з постачальниками і підрядниками як реальними постачальниками послуг, надання яких населенню адмініструє керуюча компанія, виділяємо в окремий бізнес-процес, який охоплює договірну роботу та операції придбання товарів та послуг, їх фінансове обслуговування, а також операції нарахування пов'язаних з цим податків та зборів. За постачальниками і підрядниками слід виділяти активи та послуги, які придбає у них керуюча компанія, а також обсяги наданих житлово-комунальних послуг, які сама керуюча компанія не надає (табл. 3).

Бізнес-процес "Робота зі споживачами" охоплює надання послуг різних категорій та видів, а також їх матеріально-технічне, ресурсне та кадрове забезпечення. Для ідентифікації об'єктів бухгалтерського обліку за операціями керуючої компанії у сфері ЖКГ ми структуруємо цей бізнес-процес на два підпроцеси: "Надання послуг" та "Супровід фінансових операцій" (табл. 4).

Для практичної реалізації даних напрямів вважаємо за доцільне визначити вплив структурування об'єктів бухгалтерського обліку діяльності керуючої компанії у сфері ЖКГ та елементи організації її системи бухгалтерського обліку (рис. 1).

ВИСНОВКИ

На практиці виникає проблема, коли бізнес-процес мають бути, перш за все, стандартизовані, а їх опис та процедурне оформлення вимагає тривалих організаційних зусиль, які мають лягти в основу реінжинірингу бізнес-процесів. Це питання активно досліджується у літературі, проте вивчати його поза галузевим контекстом вважаємо недоцільним. Галузі ЖКГ притаманні власні риси, ризики та обмеження. Тому формувати систему обліково-інформаційної підтримки бізнес-процесів керуючої компанії у сфері ЖКГ та їх реінжинірингу слід також у контексті рис таких бізнес-процесів.

Тому в результаті представленого дослідження нами обґрунтовано склад об'єктів бухгалтерського обліку в контексті господарських операцій керуючої компанії у сфері ЖКГ за окремими бізнес-процесами. Крім того нами продемонстровано доцільний перелік довідників та шаблонів як елементів організації бухгалтерського обліку таких компаній в умовах його цифровізації. Це дозволить удосконалити систему інформаційно-облікової підтримки ухвалення управлінських рішень у діяльності керуючої компанії у сфері ЖКГ.

Література:

1. Дерій В.А., Гуменна-Дерій М.В. Управлінський облік і аналіз бізнес-процесів у підприємстві // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2018. № 2(40). С. 12—18. URL: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/download/142200/139820>
2. Іванченко Н.О., Карпець О.А. Система управління документообігом бізнес-процесів в організації // Науковий вісник Херсонського державного університету, серія "Економічні науки". 2017. № 26 (2). С. 157—160. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2017_26\(2\)_40](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2017_26(2)_40)
3. Ізмайлов Я.О. Визначення складу основних об'єктів бухгалтерського обліку в моделі інвестиційно-інноваційного розвитку економіки України // Причорноморські економічні студії. 2016. № 5. С. 177—181. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2016_5_38
4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", затв. Наказом Міністерства фінансів України 07.02.2013

№ 73 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

5. Островерха Р.Е. Шляхи вдосконалення бухгалтерського обліку: організаційний аспект // Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування. 2017. № 1. С. 167—175. URL: <http://ojs.nusta.edu.ua/index.php/ojs1/article/view/23/23>

6. Павлова В.А., Паршина О.А. Управління бізнес-процесами підприємства з використанням сучасних аналітичних технологій // Академічний огляд. 2017. № 1 (46). С. 54—61. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ao_2017_1_7

7. Соколенко Л.Ф. Використання SWOT-аналізу для формулювання завдань бухгалтерського обліку керуючої компанії у сфері ЖКГ // Науковий погляд: економіка та управління. 2020. № 1 (67). С. 180—185.

8. Сорока А.М. Інформаційні технології в управлінні бізнес-процесами на підприємствах // Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2018. № 2 (24). С. 76—81. URL: <http://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/1887/1790>

9. Чернобай Л.І., Дума О.І. Бізнес-процеси підприємства: класифікація та структурно-ієрархічна модель // Економічний аналіз. 2015. № 2. С. 171—182. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2015_22%282%29_25

References:

1. Derij, V. and Humenna-Derij, M. (2018), "Managelial accounting and business processes analysis in the enterprise", *Problemy teorii ta metodolohii bukhgalters'koho obliku, kontroliu i analizu*, vol. 2 (40), pp. 12—18, available at: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/download/142200/139820> (Accessed 20 April 2020).
2. Ivanchenko, N. and Karpets', O. (2017), "The system of workflow management of business processes in the organization", *Naukovyj visnyk Kherson's'koho derzhavnoho universytetu, seriia "Ekonomichni nauky"*, vol. 26 (2), pp. 157—160, available at: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2017_26\(2\)_40](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2017_26(2)_40) (Accessed 20 April 2020).
3. Izmaylov, Ya. (2016), "Determination of the composition of the main objects of accounting in the model of investment-innovative development of Ukraine's economy", *Prychornomors'ki ekonomichni studii*, vol. 5, pp. 177—181, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2016_5_38 (Accessed 20 April 2020).
4. Ministry of Finance of Ukraine (2013), "National Accounting Standard 1 "General Requirements for Financial Reporting", approved by. By Order of the Ministry of Finance of Ukraine 07.02.2013 № 73", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (Accessed 20 April 2020).
5. Ostroverkha, R. (2018), "Ways of accounting system improving: organizational aspect", *Ekonomichnyy visnyk. Serii: finansy, oblik, opodatkovannia*, vol. 1. pp. 167—175, available at: <http://ojs.nusta.edu.ua/index.php/ojs1/article/view/23/23>
6. Pavlova, V. and Parshyna O. (2017), "Business processes administration in the enterprise using modern analytical technologies", *Akademichnyy ohliad*, vol. 1 (46), pp. 54—61. available at: <http://ojs.nusta.edu.ua/index.php/ojs1/article/view/23/23> (Accessed 20 April 2020).
7. Sokolenko, L. (2020), "Using SWOT analysis in forming accounting tasks for a housing and communal services management company", *Naukovyj pohliad: ekonomika ta upravlinnia*, vol. 1 (67), pp. 180—185.
8. Soroka, A. (2018), "Informational technology in business process administration at enterprises", *Ekonomika. Menedzhment. Biznes*, vol. 2 (24). pp. 76—81. available at: <http://ojs.nusta.edu.ua/index.php/ojs1/article/view/23/23> (Accessed 20 April 2020).
9. Chernobaj, L. and Duma O. (2015), "Business processes of the enterprise: classification and structural-hierarchical model", *Ekonomichnyy analiz*, vol. 2, pp. 171—182. available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2015_22%282%29_25 (Accessed 20 April 2020).

Стаття надійшла до редакції 30.04.2020 р.